

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 11P/52/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6615212088
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Balážová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2016:6615212088.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec samosudkyňou JUDr. Magdalénou Balážovou vo veci starostlivosti o maloleté deti S. O., K. XX.XX.XXXX U. U. O., K. XX.XX.XXXX, obe bytom u otca a obe zastúpené kolíznym opatrovníkom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Lučenci, odborom sociálnych vecí a rodiny, deti rodičov X. O., K. XX.XX.XXXX, I. O. O. X/X, S., štátneho občana SR a Q. O., K. XX.XX.XXXX, I. O. Y.Á. X/X, B., štátnej občianky SR o zmenu umiestnenia taktó

rozhodol:

m e n í rozsudok Okresného súdu Lučenec č.k. 9C/122/2009-36 zo dňa 28.08.2009 vo výroku o výchove a výžive tak, že z v e r u j e maloleté deti S. O., K. XX.XX.XXXX U. U. O., K. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti otca X. O..

Matka Q. O., K. XX.XX.XXXX, je p o v i n n á prispievať na výživu maloletej S. sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu, na maloletú U. sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu od 06.08.2015; výživné je splatné vždy do 25.dňa každého mesiaca vopred, na každé dieťa zvlášť, k rukám otca.

Zročné výživné za dobu od 06.08.2015 do 31.1.2015 v sume 131 Eur na maloletú S. súd p o v o ľ u j e matke platiť v mesačných splátkach po 10 Eur spolu s bežným výživným, ktoré sú splatné k 25. dňu v mesiaci, prvú splátku zaplatí do 25. dňa v mesiaci nasledujúcom po mesiaci v ktorom rozsudok vo veci samej nadobudne právoplatnosť a pod stratou výhody mesačných splátok.

Zročné výživné za dobu od 06.08.2015 do 31.1.2015 v sume 131 Eur na maloletú U. súd p o v o ľ u j e matke platiť v mesačných splátkach po 10 Eur spolu s bežným výživným, ktoré sú splatné k 25. dňu v mesiaci, prvú splátku zaplatí do 25. dňa v mesiaci nasledujúcom po mesiaci v ktorom rozsudok vo veci samej nadobudne právoplatnosť a pod stratou výhody mesačných splátok.

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Súd rozhodoval o návrhu otca na zmenu umiestnenia maloletých detí z dôvodu, že po rozvoze manželstva boli deti zverené do osobnej starostlivosti matke, ale 13.08.2015 mu telefonicky oznámili z psychiatrického oddelenia nemocnice v Košiciach, aby prišiel po dcéru S.K., lebo matku detí hospitalizovali. Maloletá U. bola vtedy u kamaráta. Ešte v ten deň išiel po dcéry a odvtedy sa o ne stará. Obe deti prejavili vôľu žiť u neho, dokáže sa o ne postarať a žiadal, aby matke bolo určené výživné od doby, ako sa o deti stará.

Pojednávania dňa 08.01.2016 sa matka nezúčastnila, predvolanie prevzala, neúčasť ospravedlnila, písomne sa vyjadrila k návrhu tak, že súhlasí so zverením detí do starostlivosti otca, pojednávania sa nemohla zúčastniť zo zdravotných a finančných dôvodov. Poberá len čiastočný invalidný dôchodok v sume 138 Eur, z neho platí telefonické poplatky pre dcéry v sume 30 Eur mesačne a vznikajú jej aj náklady na kúpu tlačiarne v sume 75 Eur, počítača v sume 89,20 Eur, ktoré veci kúpila deťom ešte v dobe, keď žili u nej.

Kolízny opatrovník sa pojednávania nezúčastnil, neúčasť písomne ospravedlnil, ešte dňa 19.08.2015 podal písomnú správu o prešetrení pomerov v domácnosti otca. Z nej vyplynulo, že otec býva v rodinnom dome rozdelenom na dve časti. V prednej časti domu je zrekonštruovaný 3-izbový byt a zadná časť domu je v súčasnosti v rekonštrukcii. Rodinný dom má jedno súpisné číslo, v ňom býva otec s oboma dcérami, ktoré navštevujú základnú školu v S. (S.Í. 8.ročník a U. 4.ročník). Mesačné náklady na bývanie sú v sume 50 Eur - elektrina, lebo dom je vykurovaný pevným palivom. Otec je živnostník, pre potreby rodiny si vyčleňuje sumu okolo 300-400 Eur mesačne, čo uviedol na pojednávaní. Otec uviedol, že pri výchove dcér mu bude pomáhať p. H. Q., ktorá býva v Ž. K. Z., ale je rozvedená, bezdetná, navštevuje ho v jeho domácnosti cez víkendy a počas dovolenky. Obe deti vyjadrili svoj názor, že chcú žiť u otca z dôvodu, že keď bývali u matky v S., viackrát sa sťahovali, matka ochorela a bola hospitalizovaná v nemocnici. Spočiatku otca navštevovali sporadicky, len posledný polrok ho navštevovali pravidelne asi dvakrát do mesiaca a od 19.08.2015 si idú po veci do S. a chcú natrvalo žiť u otca. Tento názor uviedla maloletá S. z dôvodu, že v čase šetrenia ešte maloletá U. spala. Matku chcú navštevovať podľa dohody približne jedenkrát mesačne.

Súd vykonal dokazovanie prečítaním návrhu, rodných listov detí, rozsudku o rozvode manželstva sp.zn. 9C/122/2009-36, správ kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov, správy zo školy ktorú deti navštevujú, prečítaním uznesenia o nariadení predbežného opatrenia, písomného vyjadrenia matky, výsluchom otca.

Ostatná úprava rodičovských práv a povinností k maloletým deťom bola uskutočnená rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 9C/122/2009-36 dňa 28.08.2009, ktorým bolo manželstvo rodičov maloletých detí rozvedené, deti na čas po rozvode zverené do osobnej starostlivosti matke, otcovi určené výživné na maloletú S. v sume 80 Eur mesačne, na maloletú U. v sume 60 Eur mesačne od právoplatnosti rozsudku. Bol upravený styk otca s deťmi a rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 09.09.2009.

Dňa 06.08.2015 bola matka detí hospitalizovaná v UNLP Košice - Psychiatrickom oddelení do 18.08.2015, kedy bola prepustená do ambulantnej starostlivosti.

Uznesením č.k. 11P/52/2015-16 dňa 24.08.2015 súd nariadil predbežné opatrenie ktorým obe maloleté deti dočasne odovzdal do starostlivosti otca. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 06.10.2015. Z dôkazov v súdnom spise a výsluchom otca mal súd preukázané, že o obe deti sa otec osobne stará od 06.08.2015 a obe deti prejavili vôľu žiť v súčasnosti u otca.

Podľa § 26 zák. č. 36/2005 Z.z. (Zákon o rodine, ďalej „Zákon o rodine“) ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 163 ods. 2 zák. č. 99/1963 Zb. (Občiansky súdny poriadok, ďalej „O.s.p.“) rozsudky o výchove a výžive maloletých detí a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Podľa § 28 ods. 1 a 2 Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa.

Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 30 ods. 1 a 3 Zákona o rodine rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Rodičia majú právo vychovávať deti v zhode s vlastným náboženským a filozofickým presvedčením.

Rodičia majú právo použiť pri výchove dieťaťa primerané výchovné prostriedky tak, aby nebolo ohrozené zdravie, dôstojnosť, duševný, telesný a citový vývoj dieťaťa.

Podľa § 31 ods. 1 Zákona o rodine rodičia zastupujú maloleté dieťa pri právnych úkonoch, na ktoré nie je spôsobilé.

Podľa § 100 ods. 3 O.s.p. ak je účastníkom konania maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. Názor maloletého dieťaťa súd zisťuje prostredníctvom jeho zástupcu alebo príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, alebo výsluchom maloletého dieťaťa aj bez prítomnosti rodičov alebo iných osôb zodpovedných za výchovu maloletého dieťaťa.

Maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti (§ 43 ods. 1 Zákona o rodine).

Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 citovaného zákona plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, v súčasnosti 27,13 Eur. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z vyššie uvedených ustanovení zákonov, ktoré aplikoval na dokazovaním zistený skutkový stav.

Zo súdom vykonaného dokazovania, výsluchom otca, správy kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov, písomného vyjadrenia matky, ale aj názoru maloletej S., ktorý vyjadřila pri prešetrení pomerom kolíznym opatrovníkom bolo preukázané, že záujem maloletých detí si v súčasnosti vyžaduje, aby došlo k zmene ich výchovného prostredia a deti boli zverené do osobnej starostlivosti otca, ktorú vykonáva od 06.08.2015. V súlade s vykonaným dokazovaním a citovanými zákonnými ustanoveniami súd rozhodol o zmene výchovného prostredia a výške výživného. Pri rozhodovaní o výške výživného súd prihliadol na odôvodnené potreby maloletých detí, možnosti a schopnosti povinného rodiča aj na to, že obaja rodičia majú vyživovaciu povinnosť len k týmto deťom. Matka je čiastočná invalidná dôchodkyňa, dôchodok poberá v sume 138 Eur mesačne. Z neho je povinná plniť si zákonnú vyživovaciu povinnosť podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5 Zákona o rodine.

Platná zákonná úprava, oproti predošlej, kladie oveľa väčší dôraz na povinnosť každého rodiča upraviť si svoje osobné pomery tak, aby v prvom rade bol schopný plniť si riadne a včas vyživovaciu povinnosť voči svojim nezaopatreným potomkom, a to v minimálnom rozsahu zodpovedajúcej 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu, ktorým je zák. č. 601/2003 Z.z. o životnom minime v znení neskorších predpisov. V súčasnosti je minimálna suma výživného, ktorou je rodič povinný prispievať na výživu nezaopatreného dieťaťa, t.j. aj maloleté dieťa, suma 27,13 Eur mesačne. V tejto sume súd určil matke výživné, na každé dieťa zvlášť, počnúc dňom 06.08.2015, odkedy sa otec o obe deti stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov, matka ho musí platiť bez ohľadu na výdavky, ktoré uvádzala (telefónne poplatky a ďalšie náklady na tlačiareň a počítač, ktoré kúpila v minulosti maloletým deťom).

Zročné výživné za dobu od 06.08.2015 do 31.01.2015 v sume 131 Eur, na každé dieťa zvlášť (8/2015 = 27,13 Eur : 31 dní = 0,81 Eur x 26 dní = 22,62 Eur, 9, 10, 11, 12/2015 á 27,13 Eur = 108,52 Eur), súd povolil matke platiť v mesačných splátkach po 10 Eur, na každé dieťa zvlášť, spolu s bežným výživným až do úplného zaplatenia. Výšku splátok určil s prihliadnutím na výšku zročného výživného a na to, aby výživné matka deťom zaplatila čo najskôr, pretože ním sú uspokojované odôvodnené potreby maloletých detí.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu. V súlade s citovaným zákonným ustanovením súd určil splatnosť výživného 25. deň každého mesiaca vopred do rúk otca.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak konanie mohlo začať i bez návrhu, ako v tomto prípade (R V/1968).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou Okresného súdu Lučenec, Ul. Dr.Herza 14, 984 37 Lučenec na Krajský súd v Banskej Bystrici a to písomne v troch rovnopisoch.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a), f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.